

ПРОЦЕНА ЕЛЕМЕНАТА РОДНЕ РАВНОПРАВНОСТИ У СЕОСКИМ СРЕДИНАМА У СРБИЈИ

 actalliance for
 gender justice

with the generous support of

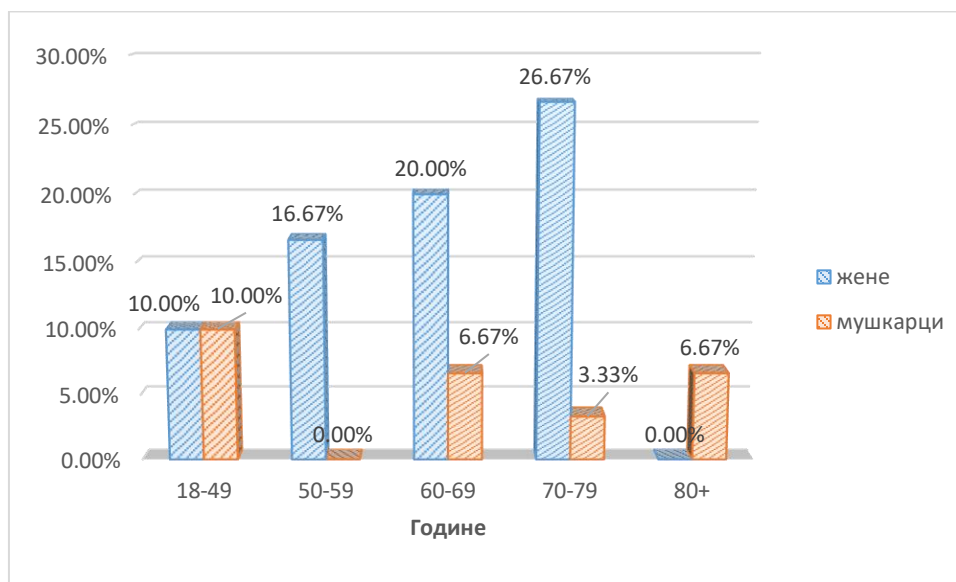

ЧОВЕКОЉУБЉЕ
ДОБРОТВОРНА ФОНДАЦИЈА
СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕ

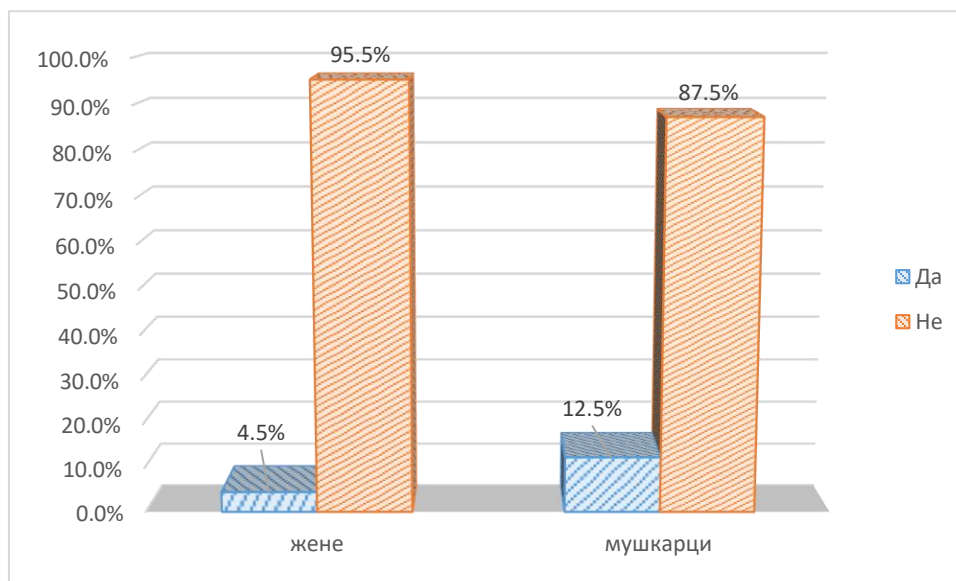
Април 2021. године

Човекољубље је током јануара и фебруара 2021. године спровело процену елемената родне равноправности у сеоским срединама у Србији. Процена је спроведена на узорку од 11 села на територији краја Краљево. Проценом су обухваћене жене и мушкарци у селима Адрани, Берановац, Богутовац, Јовац, Лазац, Опланићи, Ратна, Рибница, Ушће, Врба и Жича.

У узорку је било заступљено 73,33% жена и 26,67% мушкараца, док је **старосна структура** убухватала следећи распоред:

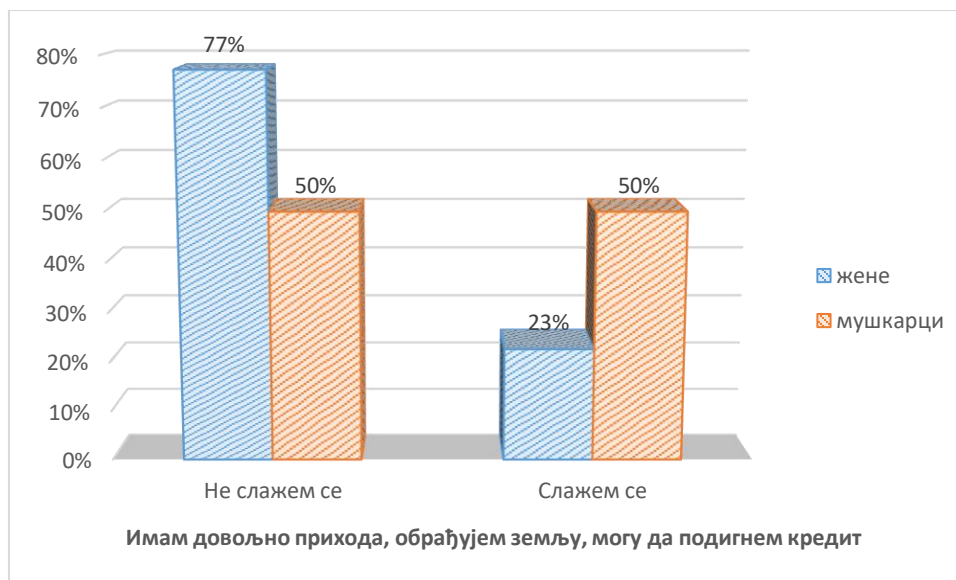

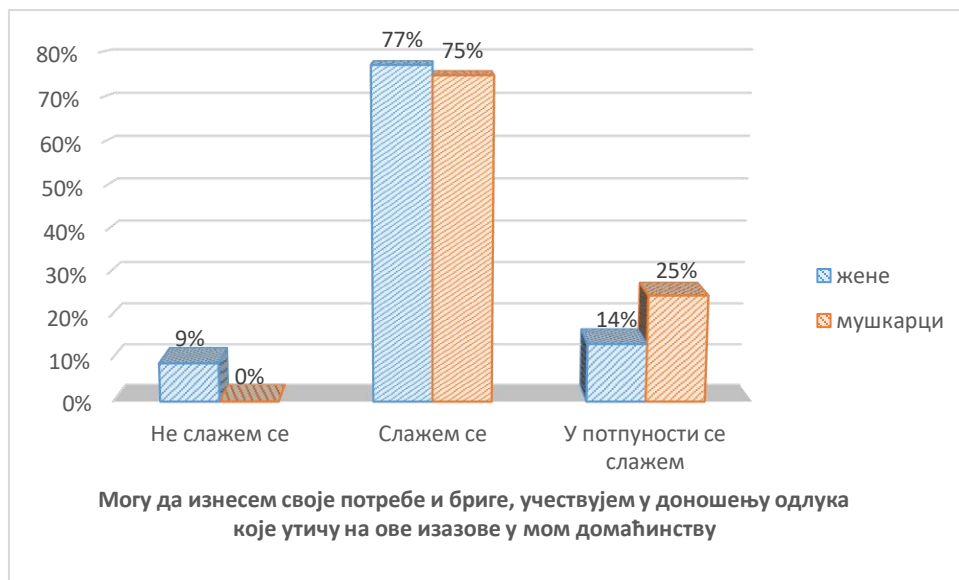
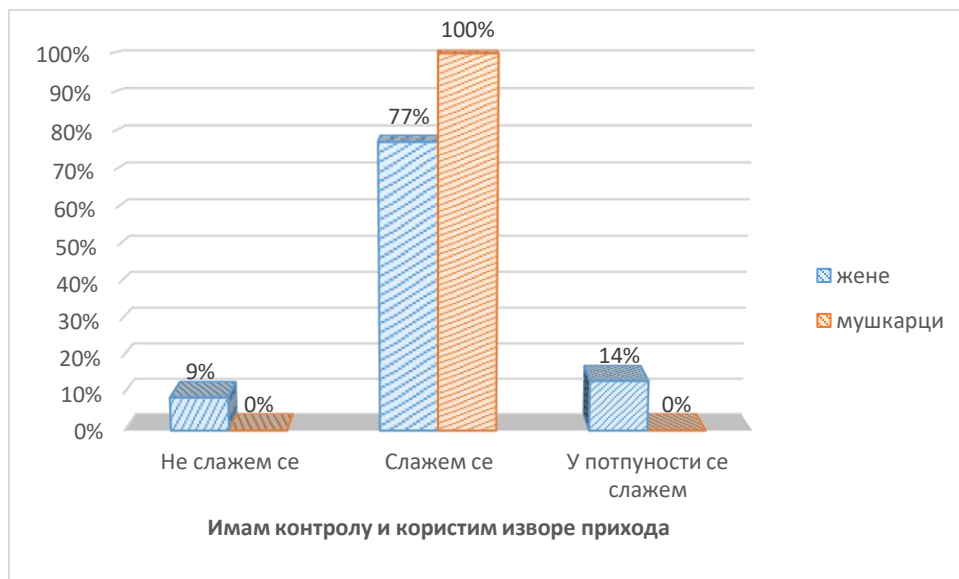
Од укупног броја испитаних жена и испитаних мушкараца, **особе са инвалидитетом** су заступљене у следећем учешћу:

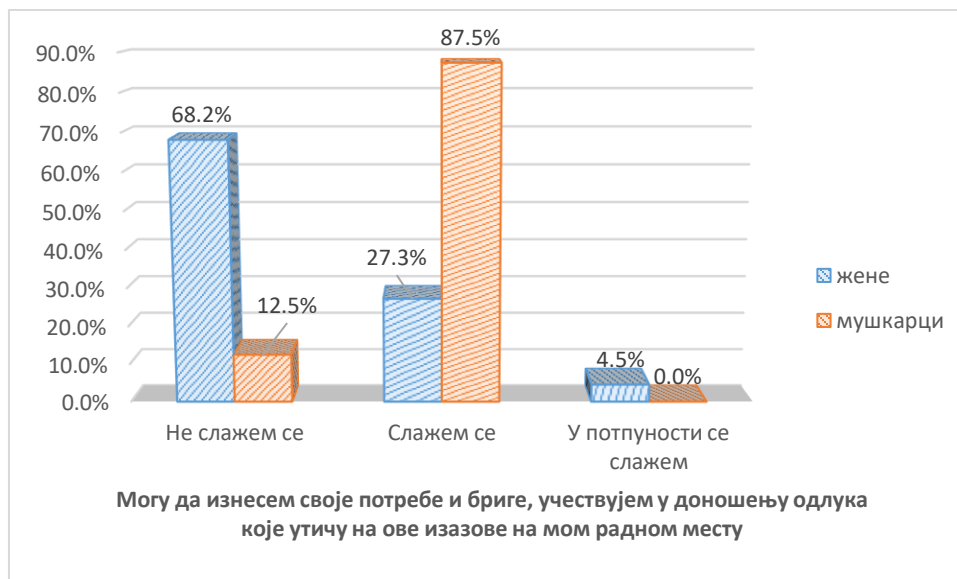

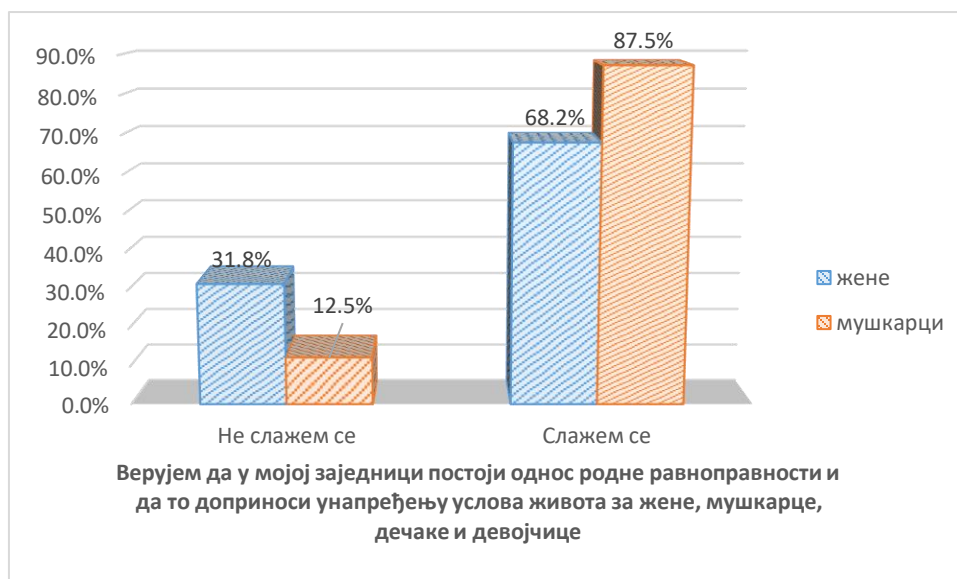
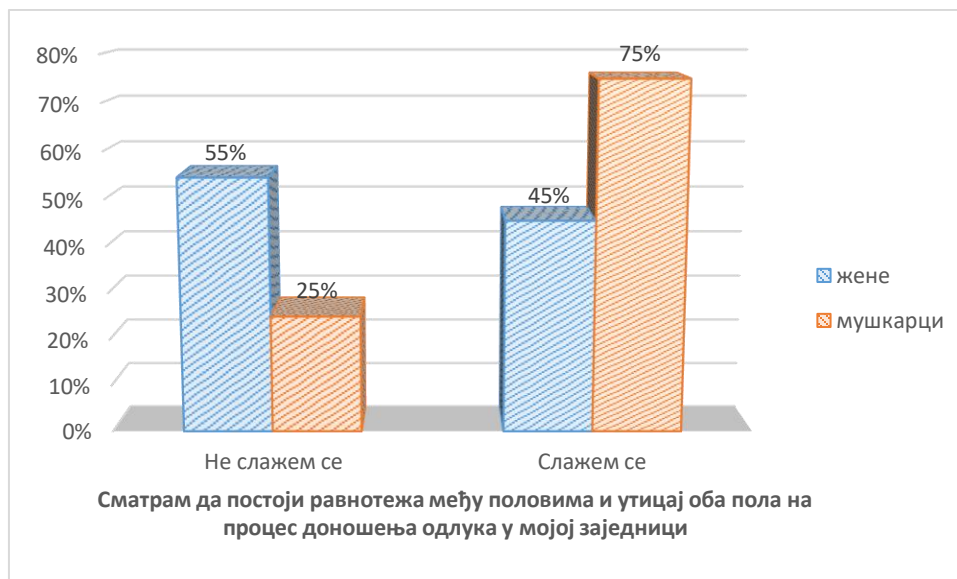
У првом блоку анализе елемената родне равноправности, испитани су доступност права и ставови везани за **економску и социјалну равноправност**. Резултати су показали да чак ¾ испитаних жена сматра да економски није довољно јако, док је код испитаних мушкараца тај проценат 50%. Имајући у виду веома висок удео економски недовољно јаким и жена и мушкараца, додатно, 9% испитаних жена уопште нема приступ приходима у домаћинству. Што се тиче исказивања и задовољавања потреба жена и мушкараца у својим домаћинствима, чак 100% испитаних мушкараца тврди да може да испољи своје потребе и да учествује у доношењу одлука којима се те потребе задовољавају, док је код испитаних жена тај удео 91%. Међутим, ситуација је значајно другачија на радном месту, где чак 68% испитаних жена сматра да не може да испољи своје потребе нити да учествује у доношењу одлука којима се те потребе задовољавају, док је удео мушкараца који има исто мишљење чак петоструко нижи. Што се тиче личног утицаја на задовољење потреба у локалној заједници, и мушкарци и жене сматрају да је прилично ограничен, са донекле већим учешћем жена које сматрају да не могу да утичу на одлуке које се тичу њихових потреба. Са друге стране, свега 45% испитаних жена сматра да постоји равнотежа и утицај оба пола у процесу доношења одлука у заједници, док исти став има 75% испитаних мушкараца. Коначно, 68% испитаних жена и 87,5% испитаних мушкараца сматра да су њихове заједнице једнако подржавајуће за жене и мушкарце, девојчице и дечаке. Занимљиво је да је чак 100% испитаних жена изјавило да сматра да користи своје право да гласа и да сматра да има могућност да се слободно изрази у том домену, док исти став има 87,5% испитаних мушкараца. Све испитанице су изјавиле да доносе одлуке у свом домаћинству, док њих 64% доноси одлуке у својој заједници.

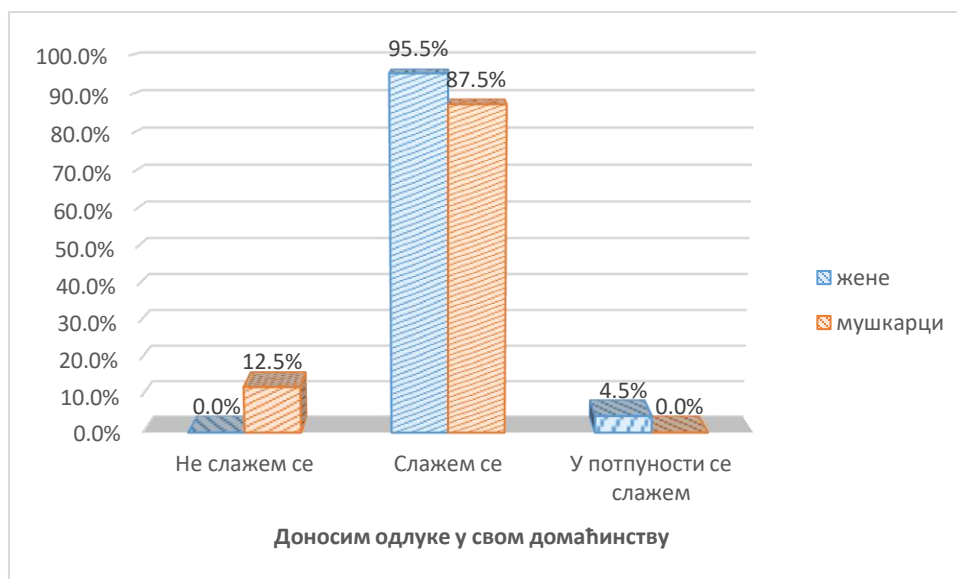
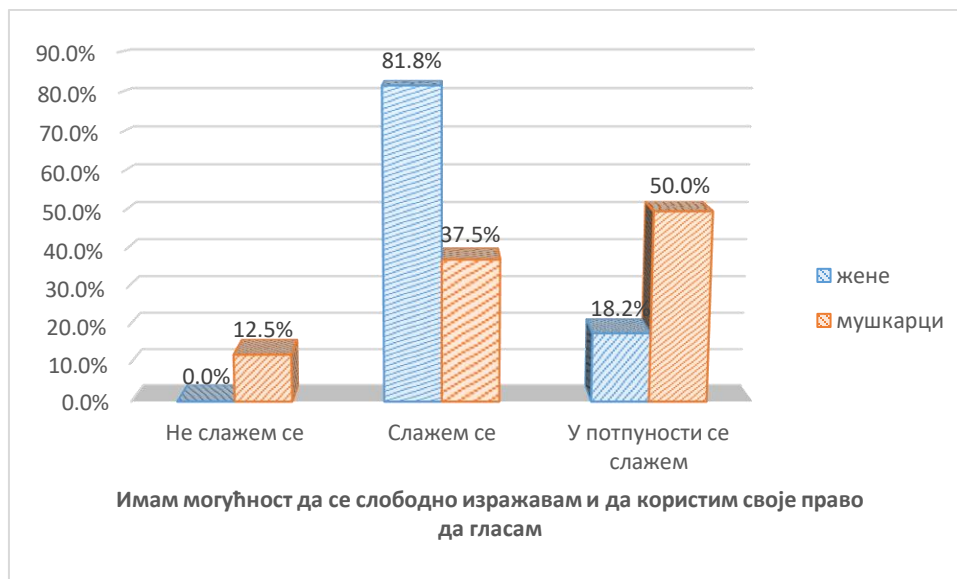
Детаљни резултати су представљени следећим графиконима:

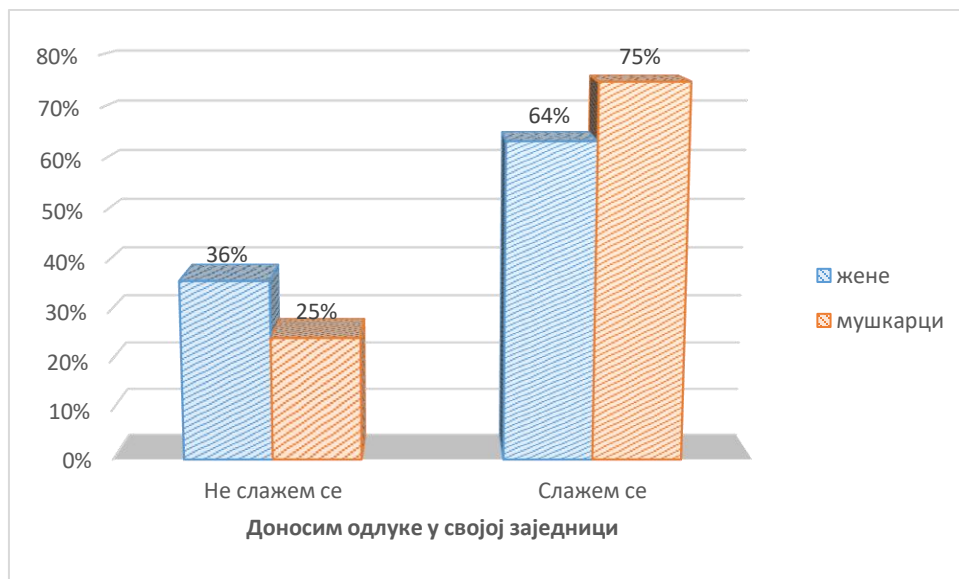

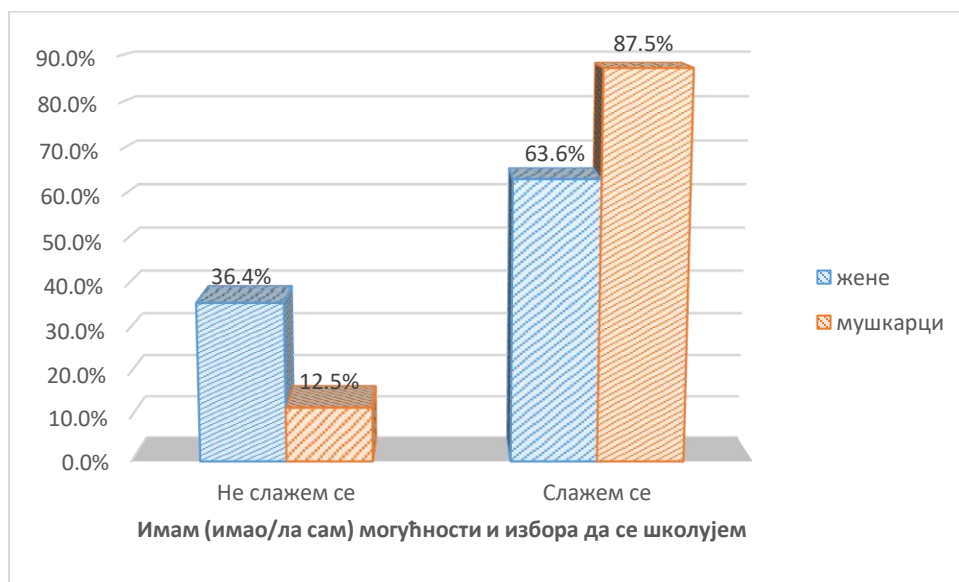

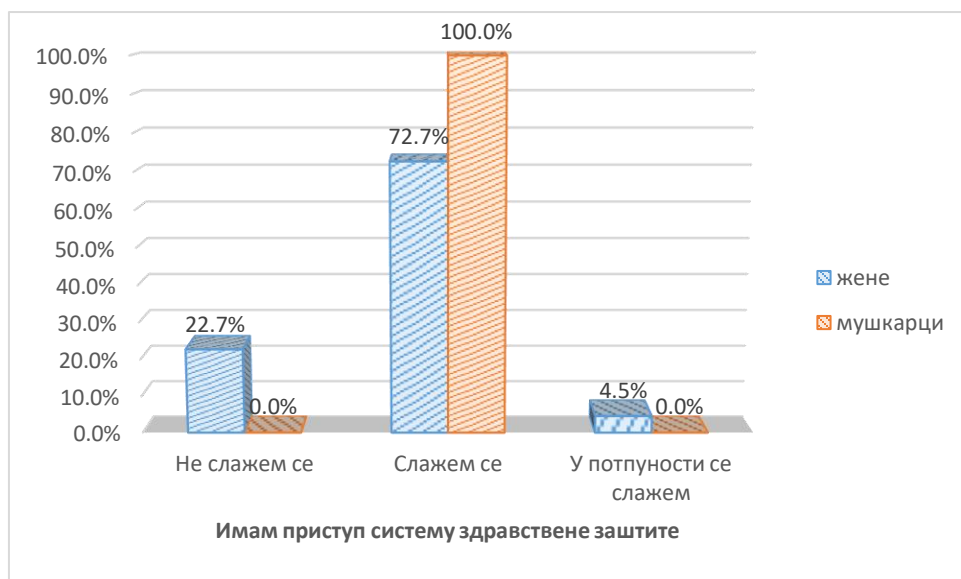
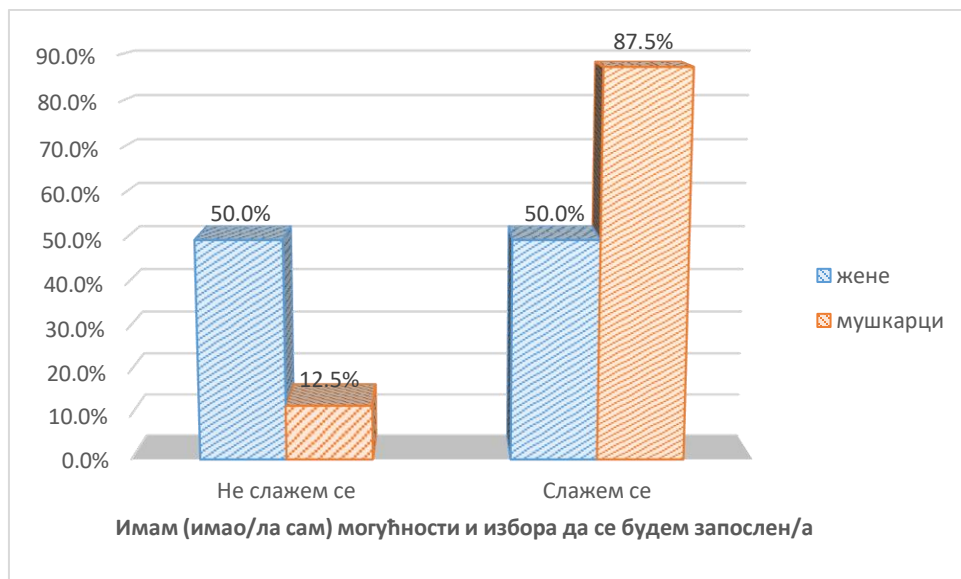

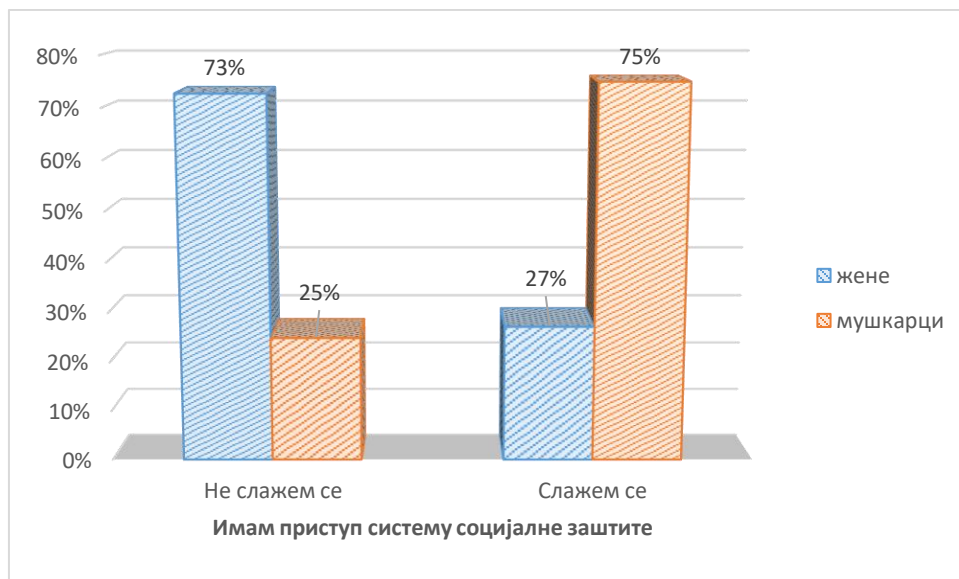

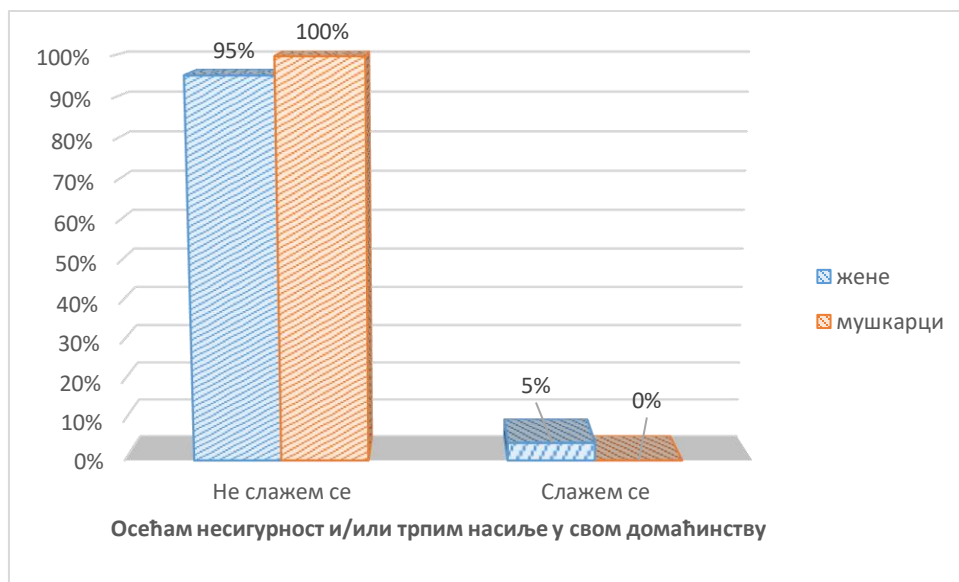
Други сегмент питања односио се на **приступ услугама**. Чак 36% испитаних жена нема или није имало могућност да се образује, 50% жена нема или није имало могућност да се запосли, 23% испитаних жена нема приступ систему здравствене заштите, док чак 73% испитаних жена сматра да нема приступ систему социјалне заштите. Тврдње испитаних мушкараца за сваки од ових параметара показују значајно боље резултате.

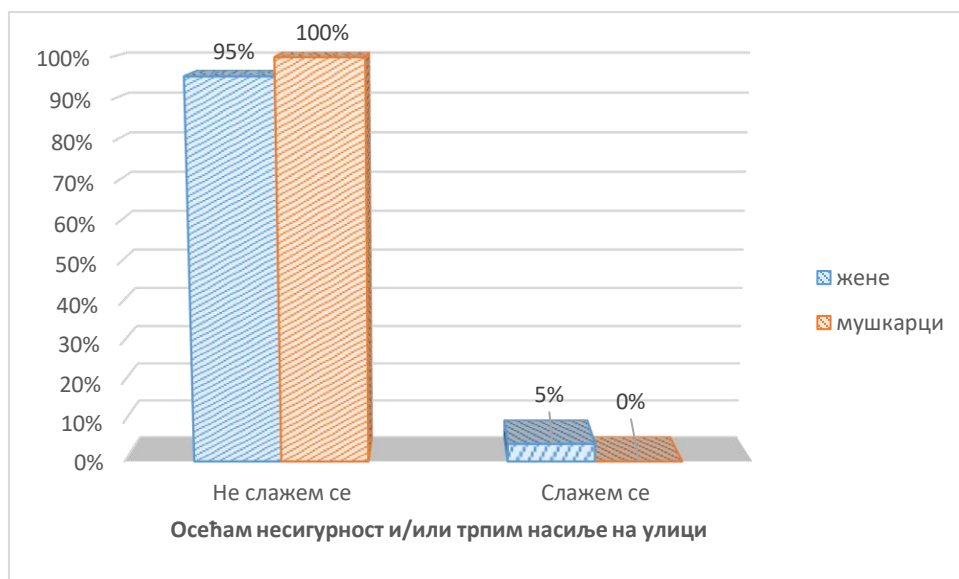
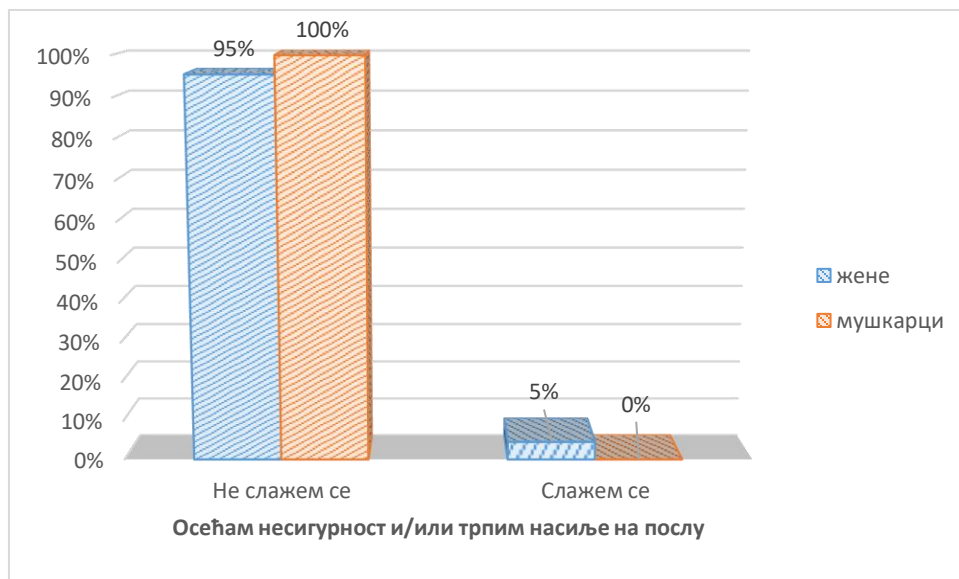

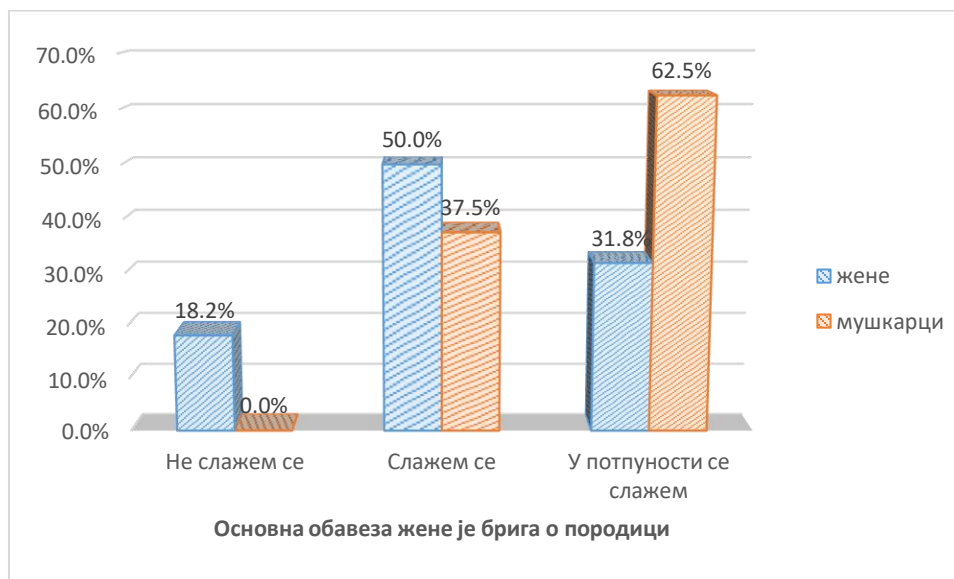

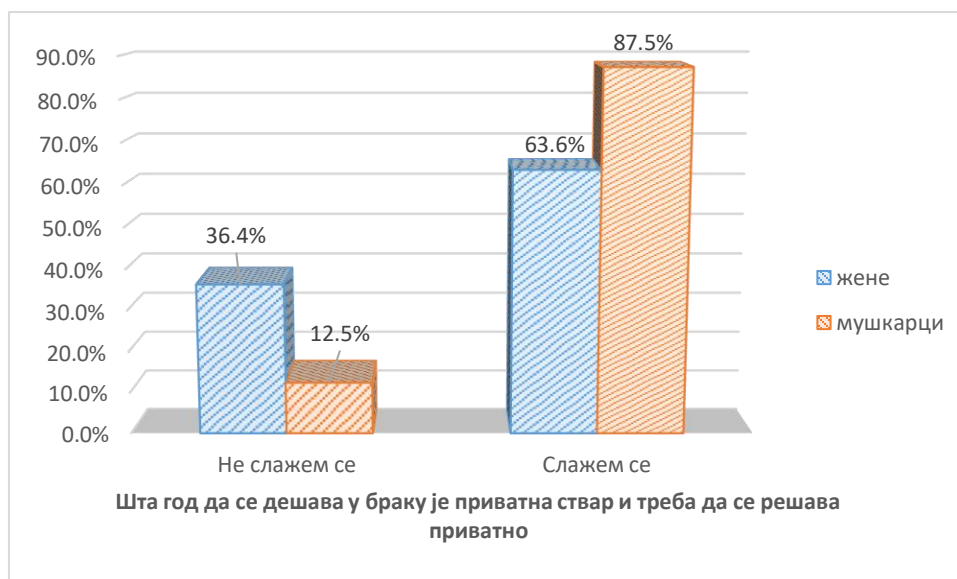
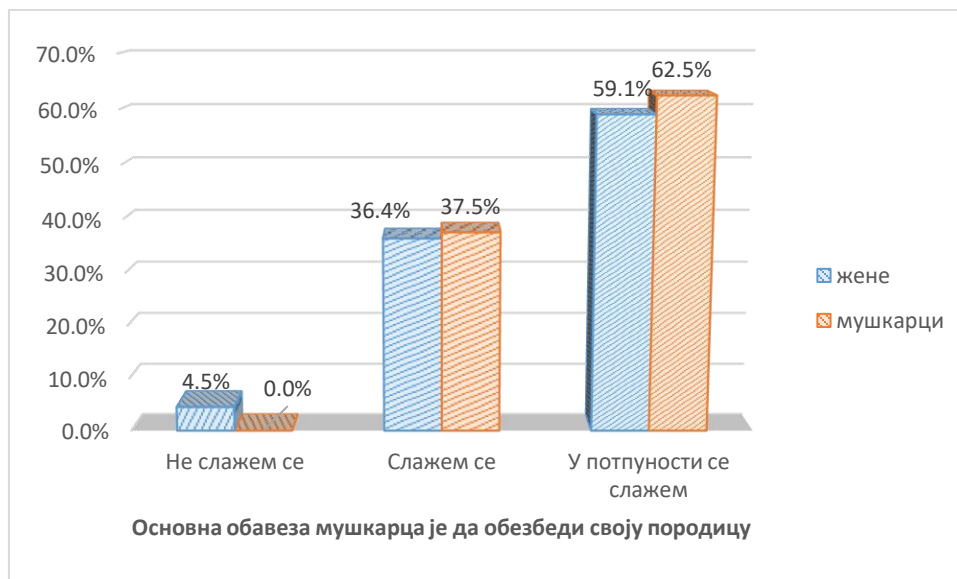
Наредни блок питања тицао се **безбедности и насиља**. Осећај несигурности и искуство насиља у сопственом домаћинству је пријавило 5% испитаних жена. Мушкарци нису пријавили овакве појаве. Истоветан резултат је добијен и испитивањем осећаја несигурносит и искуства насиља на послу и на улици.

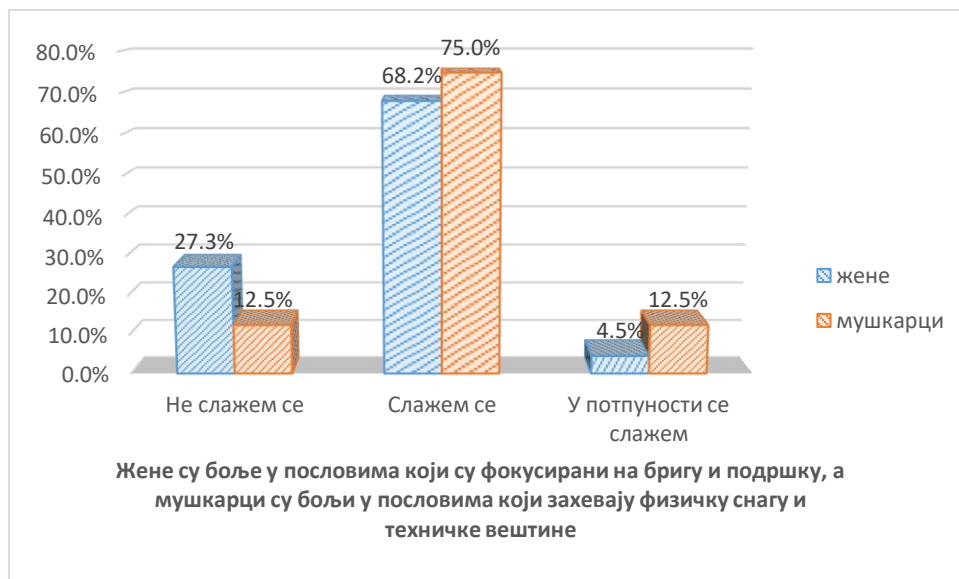

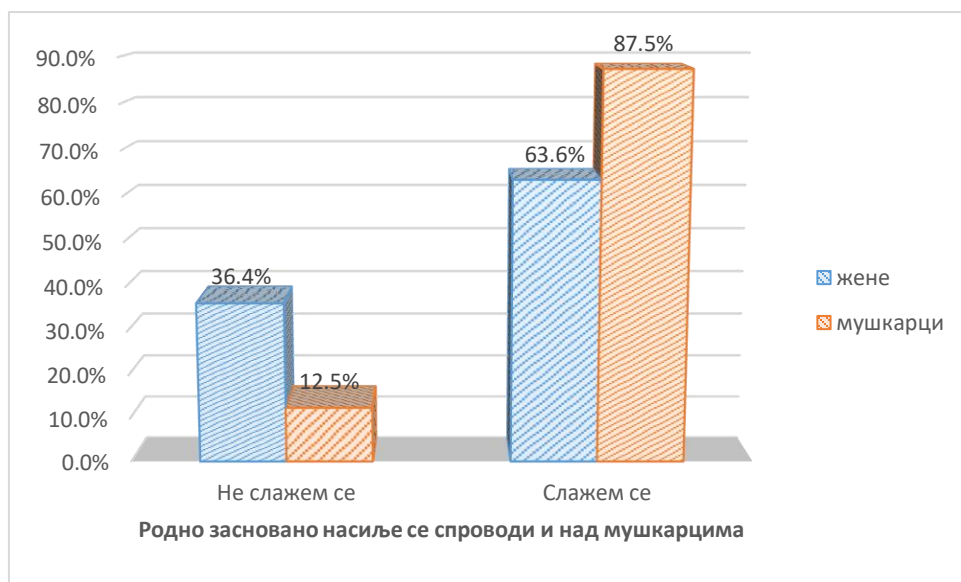
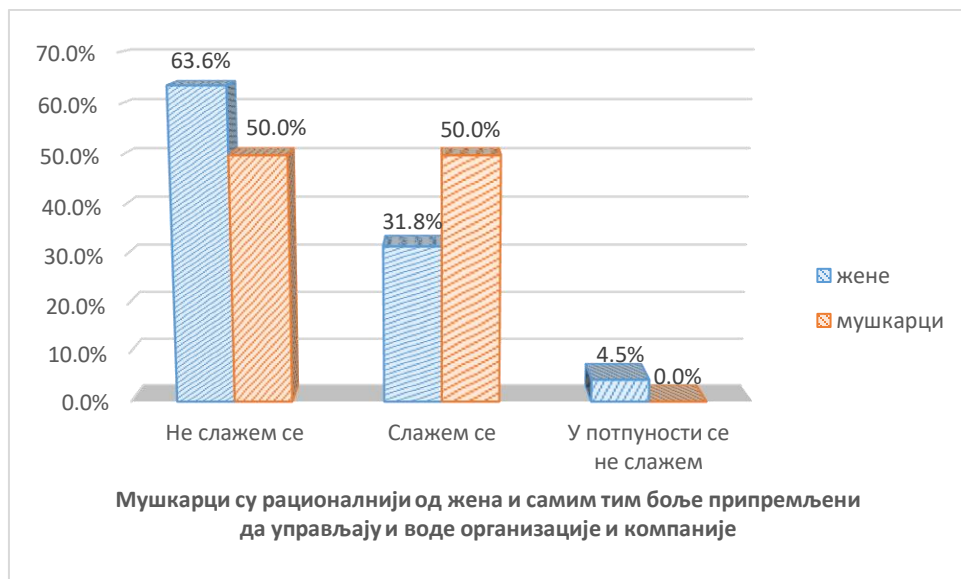

Наредни блок питања се односио на **улоге жена и мушкараца, као и односе у породици**. Свих 100% испитаних мушкараца сматра да је основна обавеза жене брига о породици, док је са том тврдњом сагласно 81,8% испитаних жена. 100% испитаних мушкараца такође сматра да је основна обавеза мушкарца да обезбеди своју породицу, а са том тврдњом је сагласно и 95,5% испитаних жена. Питање приватности брака је различито схваћено, па 36% испитаних жена и 12,5% испитаних мушкараца не сматра да све ситуације у браку треба да се решавају искључиво у приватности. Традиционално уврежено мишљење да су жене боље у пословима које се тичу бриге и подршке, а мушкарци у пословима који захтевају снагу и техничке вештине дели 73% испитаних жена и 87% испитаних мушкараца. Уверење да су жене осетљивије и припремљеније да брину о другима дели 73% испитаних жена и 88% испитаних мушкараца. Са друге стране, друго традиционално уверење да су мушкарци рационалнији и припремљенији да воде пословање дели 37% испитаних жена и 50% испитаних мушкараца. 64% испитаних жена и 88% испитаних мушкараца сматра да се родно засновано насиље не спроводи само на женама, већ и на мушкарцима.

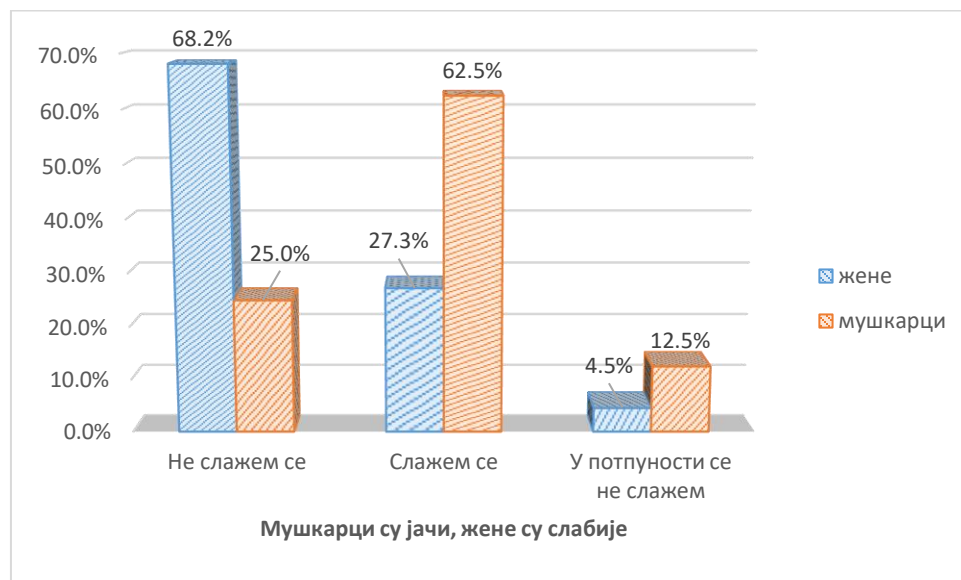

На крају, анализирали смо ставове испитаника спрема четири честа родно-заснована става. Резултати су:

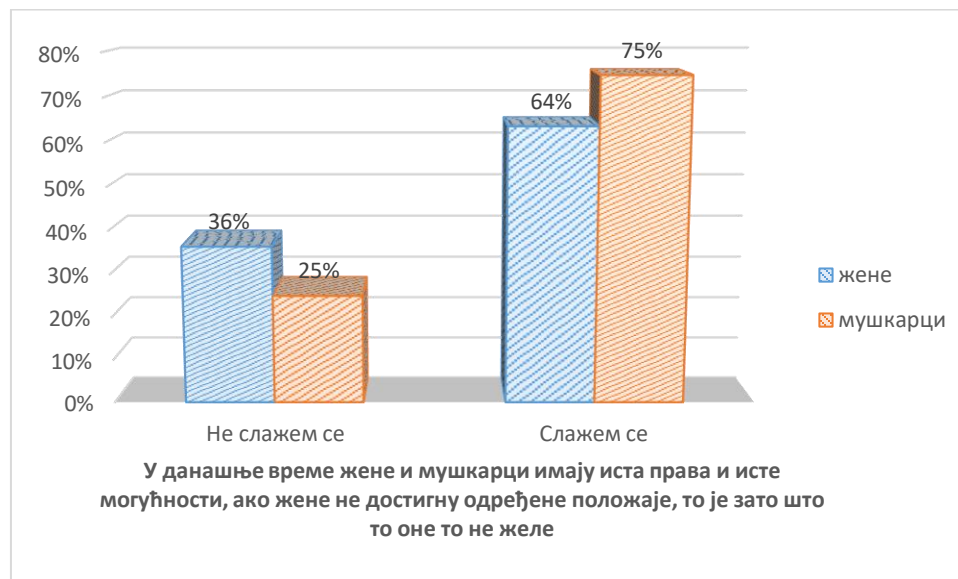
1. Мушкарци су јачи, жене су слабије

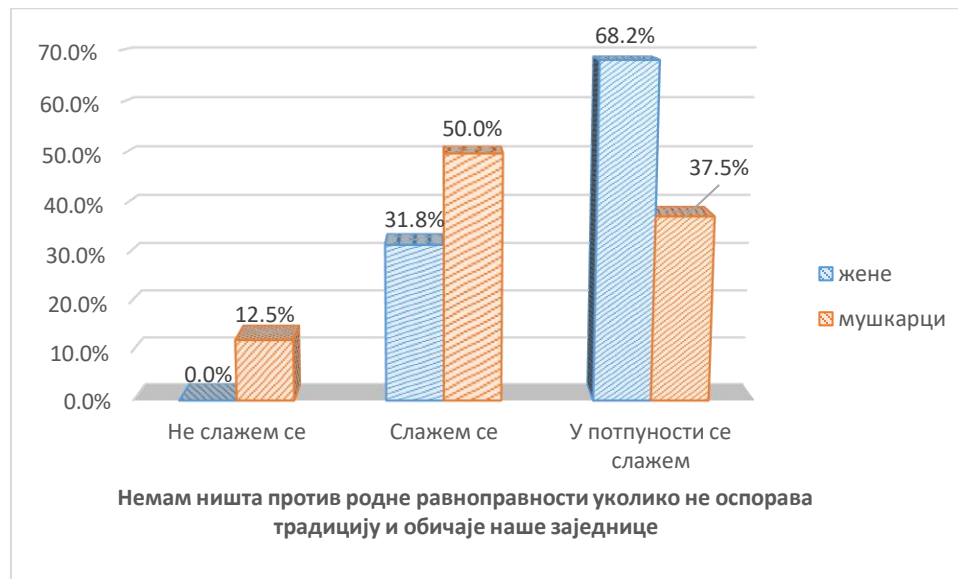
2. Кућни послови су обавеза жене

3. У данашње време жене и мушкарци имају иста права и исте могућности, ако жене не достигну одређене положаје, то је зато што то оне то не желе

4. Немам ништа против родне равноправности уколико не оспорава традицију и обичаје наше заједнице

Закључци:

- Иако Србија има уређену законску регулативу која је усмерена на спречавање родне неравноправности и јачање равноправности, у пракси још увек постоје јаки традиционални родни односи који улоге жене и мушкарца третирају са видљивим степеном неравноправности.
- Неопходно је даље образовање о родној равноправности и њено промовисање.
- Друштвена неактивност жена је делом условљена традиционалним родним улогама, између осталог и обављањем кућних послова за које жене нису довољно вредноване, укључујући и бригу о деци, болесним и старијим зависним особама.
- Приметно је одсуство социјалне перспективе жена, посебно у области професионалног живота, као и немогућност утицаја на одлуке којима се управља властитим животом.
- Ниво друштвене и економске моћи, али и географска удаљеност жена на селу, утиче на њихов приступ ресурсима и услугама, укључујући социјалну и здравствену заштиту.
- Присутна је економска неједнакост и неједнаке могућности жена и мушкараца, посебно у области образовања и запошљавања.
- Улоге жене и мушкарца у породици и друштву су стереотипно одређене, а видљиве су и предрасуде.
- Посебно је потребно оснаживати жене на пољу доношења личних одлука и одређивања родних улога.
- Потребно је додатно истражити податке о насиљу, који су, имајући у виду званичну статистику, можда реално другачији, али су то посебно осетљива питања, нарочито у малим срединама.
- Ставови у значајној мери подржавају традиционалне норме и односе.
- Породице су у највећој мери засноване и функционишу на традиционалном принципу понашања.